

Til umhverfisnefndar Alþingis

Svar við bréfi dags. 11/3 1994. Umsögn um frumvarp til laga um vernd Breiðafjarðar.

"Æðarvé", sem er deild í Æðarræktarfélagi Íslands er beðin um framangreinda umsögn. Þar sem margir aðilar aðrir hafa fengið málið til athugunar veður hér á eftir aðallega fjallað um þá hlið þess sem að æðarvarpinu snýr.

Deildin tekur yfir Austur-Barðastrandar- og Dalasýslur, og þar með meginhluta þess svæðis sem vernda skal. Auk þess er "Æðarverndarfélag Snæfellinga" á suðurhluta þess og deildin sem starfar í V.-Barðarstrandasýslu og V.-Ísafjarðarsýslu nær inn á vesturhlutann. ("Æðarræktarfélag Breiðafjarðar" er ekki til).

Ekki fer á milli mála að fyrirhugað verndarsvæði á innanverðum Breiðafirði er mesta samfellda æðarvarpssvæði landsins. Þar hjálpast að auðugt lífríki á grunnsævi til að framfleyta hinum stóra æðarstofni og eyjafjöldinn, þar sem eru varpstöðvar hans og griðland frá fornu fari.

Meðan byggð var í eyjum og á öllum varpjörðum naut fuglinn verndar ábúenda og er svo víðast enn. Leggja ber áherslu á að slík vernd haldist sem best framvegis.

Tilkoma minksins var afdrifarík fyrir suma hluta svæðisins og olli eyðingu, en öðrum hlutum þess virðist hægt að halda hreinum. Einnig hafa menn komist upp á lag með að hreinsa svæði og ná upp varpi á ný. Full ástæða er til að gefa því gaum að stór hluti fyrirhugaðs verndarsvæðis er með öllu laus við minkinn, sem er mikil og dýrmæt sérstaða, og þeirri sérstöðu á að vera hægt að halda.

"Vargfuglar" geta valdið skaða ef ekki er spornað við fjölgun þeirra.

Á það skal lögð áhersla hér að við vernd Breiðafjarðarsvæðisins skal ekki síst tryggja framtíð æðarvarpsins, og byggja þar á aldalangri reynslu og hefð. Búsetu ber að styrkja og leggja áherslu á rétta umgengni um svæðið.

Í framtíðinni hljóta að koma upp andstæð sjónarmið sem erfitt getur orðið að samræma. Þannig segir t.d. í athugasemdum við frumvarpið á bls. 3, þar sem talin eru upp helstu markmið: 3. að búa í hagginn fyrir vaxandi fjölda ferðamanna og tryggja almenningi aðgang að náttúru fjarðarins og sögu án þess að spjöll hljótist af. ...

Síðar segir: ...5. að renna styrkum stöðum undir eyjabúskap og aðra hefðbundna nýtingu hlunninda á Breiðafirði.

Ef grannt er skoðað rekast þessi sjónarmið á í grundvallaratriðum. Eyjabúskapnum getur stafað stórhætta af vaxandi túrisma, og því ber að setja þeim síðarnefnda allstrangar reglur frá upphafi. Umferð aðkomufólks um varplönd á varptíma kemur ekki til greina.

Fram eftir sumri er æðarfugl með unghópa hvarvetna á grunnsævinu, um flóa, sund og innfirði. Þá getur verið vandfarið þar um án þess að tvístra þeim hópum og valda miklum usla. Ungaræningjar tína upp það sem villist frá mæðrum. Óheftur þeysingur hraðbáta um svæðið á engan rétt á sér, og ferðamannaumferð yrði að lúta settum reglum á viðkvæmum árstíma.

Óhjákvæmilegt er að viðhafa framvegis fornar og hefðbundnar varnaraðgerðir gegn "vargdýrum", ef styrkja á "eyjabúskap og aðra hefðbundna nýtingu hlunninda á Breiðafirði".

Það er eins og hvert annað náttúrulögmál að tjónvaldar sækja þangað sem mest fengs er von. Eyjarnar verður að verja fyrir ágangi vargfugla; (svartbaks, hrafnis o.fl.) en einnig tófu og minks, ef lögin eiga að þjóna tilgangi sínum. Jafnvel erninum þarf að setja skorður líka, og venja á önnur svæði en Breiðafjarðareyjar.

Að lokum skal bent á eftirfarandi: Tilgangur laganna er að vernda innanverðan Breiðafjörð og sérstæð náttúruskilyrði þess stóra svæðis. Á undanförnum árum hafa grásleppuveiðar aukist þar mjög eins og víðar og er svo komið að flestum er ljóst að þar verður að spyrna við fótum. Stórir hlutir þess svæðis sem nú á að vernda eru undirlagðir netatrossum frá vori og fram eftir sumri. Vitað er að oft hafa net glatast og því hugsanlega um veiðandi "drauganet" að ræða á svæðinu. Þarna var mikið landselapláss, en selnum hefur stórfækkað. Virðist jafnvel horfinn af sumum svæðum þar sem mikið var af honum áður. Ástæðan sýnist augljós; netin drepa kópa og ungsel meira en hefðbundnar kópaveiðar í látrum gerðu.

Þá valda áhrif veiðanna á fuglalífið einnig áhyggjum. Framhald á þessu getur á engan hátt samrýmst tilgangi þeirra laga sem nú á að setja. Veiðunum verður því að setja skorður áður en í frekara óefni er komið. Hér er þó um viðkvæmt mál að ræða og mismunandi hagsmuni, en engum verður þó til hagsbóta, þegar fram í sækir, að varanleg spjöll hljótist af veiðunum. Því er það hagsmunamál allra að á málinu verði tekið af fullu raunsæi, nú við lagasetningu.

Til bóta gæti verið að stytta veiðitíma, takmarka netafjölda, binda veiðileyfi við heimamenn, o.s.frv. Varðandi æðarvarpið væri til mikilla bóta að veiðitími væri ekki lengri en frá 20. maí - 20. júlí.

Og að síðustu; framkvæmd laganna og umsjón með svæðinu verði sem allra léttust í vöfum, skrifræði stillt sem mest í hóf og umsýsla í höndum heimamanna.

Beitt sé leiðbeiningum og hvatningu, þar sem hægt er, en viðurlögum ella. Fara ætti hægt í refsingar meðan hefðir eru að festast í sessi.

Eignarhaldi hlunnindajarða þarf nauðsynlega að gefa gaum við lagasetninguna. Það ætti að vera í höndum ábúenda, sveitarfélaga eða ríkis. Koma þarf í veg fyrir uppkaup peningmanna, - að ekki sé talað um útlendinga.

Í stjórn "Æðarvéa" eru auk undirritaðs Eiríkur Snæbjörnsson, Stað, Reykhólahreppi og Steinólfur Lárusson, Ytri-Fagraðal, Dalasýslu.

11/4 1994, virðingarfyllst,
f.h. stjórnar
Eysteinn G. Gíslason
(sign.)
Skáleyjum,
345 Flatey

EG/rh

Til Umbræfingarmáttar Alþingis

Ívafur við bréfi dags 14/3'04. Umsögn um
framfarir til laga um vaxnað Bolitaffa-lag.

"Óðarvé", sem er deild ~~í~~ Óðarabrotafélagi Íslands
er bestin um framfarirvinda um sögu. Þar sem
margis atilias atvís háfa fengit málist til atlagningar
verður hís á eftis atallega fjallat um þá hlit
þess sem at atavarpinu sniðs.

Deildin tekur yfir Austur-Brotastandur- og Dalasíðstus,
og þar með meginhluta þess svæðis sem vaxnað skal.
Þak þess er "Óðarvaxnaðafélag Snafellinga" á svæðis hluta
þess og deildin sem starfar í U-Brot og U-Ís mást
inn á vaxnað hlutum. ("Óðarabrotafélag Bolitaffa-lag" er deild hl.)

Tilki þes á milli mála at fjölskygnað vaxnaðsvæð
á innan vestur Bolitaffa-lag er mesta samfellda
atavarpssvæði landsins, þar hjálpar at andleg
lífriki á grunn^{svæði} til at framflyfa hinum
stóra atavarsögni og vaxnað fjöldinn, þar sem eru
vaxnaðsvæðis hans og gróðland frá fornu fari.

Meitan byggj var í vaxnað og á öllum vaxnaðsvæðum
naut fjölskygna vaxnað ábienda, og er svo víðast
inn. Leggja þes áhersla á at slík vaxnað hlutist
sem best framvegis.

Tilkomu minnesins var afdrifasíla fjölskygna
hluta svæðisins og ölli vaxnað, en öðrum hlutum

vitist þess virðist heft að halda löstinum.

Þeimig þafa menn komist upp í lag með að
hvísa svati og má upp vasi í mig. Full ástafa
er til að gefa þvi gæm að stóð klubi fysiskegads
vesundarvatis er með öllu læs vit minnum, sem
er mikil og djúmal sístada, og þessi sístada
er að vera heft að halda.

"Vargjugas" geta valdit skata af ukai er spomast
vit fjölgum þessva.

Þá þat skal tógt áhusta þis að vit vesund
Breitafjartarsvatisins skal ukai síst þyggja framtil
afarvessins, og þyggja þas í aldatungu regnsh
og heft. Þíseu þes að stýskja og leggja áhusta
í rétta umgengni um svatit

Í framtilinni hljóta að koma upp andlát
sjónasmit sem esitt getur orlit að samrama.

þannig segir Ad. í atkugasendum vit framvaspit
í bls 3, þas sem talin eru upp helstu markmit:

--- 3. að þria í hágim fysiske vaxandi fjölda
þetamanna og þyggja almennungi atgang að náttúru
þjartasins og sögn in þess að spjöll hljótt af. ---

Sitas segir: - 5. að renna stýskum stotum andlit
þjartabiskap og aðra heftbundna ríðingur þkunninda
í Breitafísi.

Þaf grannit er skotat rekast þessi sjónasmit í
í grunnvallasatsinum. Þjartabiskapnum getur stefut
stoshatta af vaxandi þissima, og þvi þes að selja
þeim sítasnefnda allstungas reglar þvi upphafi.

Umferð atkomufólks um vaxplönd á vaxplötum kemur ekki til greina.

Foam eftir summi er atvagnl með ungaköpa hvasvetna á grunnsetningu, um flöa, sund og innferti. Þá gelur vesit vandfasið þess um ein þess að frístu þeim köpum og veldu miltum vsta. Ungarannýjas tína upp þat sem villist frá meistrum. Öheftur þeyringur hrafbata um svatit á unyame rítt á seo, og fertamamaumfest yrði að lúta seldum reglum á viltkræmum írssíma.

Óhjákvæmideyl er að vithafa fram veigis foscus og heftbundnað vaxmasalgerðis gegn "vaxdýsum", ef skýskja á "eyjabískap og aðra heftbundna mjóingu hluminda á Breiðapirti."

Þat er eins og hrest annar náttúruvæðingmal að ljónvaldas sálja þannat sem mest þengs er von. Þeyjarmas verður að veija fyrir eiganji vaxþugla; (svastbaks, hrafnus ofl.) en einnig löfu og minke, ef lögin veiga að þjóna tilgangi sínum. Jafnvel eominum þarf að selja skortur líka, og veija á önnur svati en Breiðapjartarannjar.

Att lokum skal bent á eftirfarandi: Tilgangur laganna er að vernda innanverðan Breiðapjört og seistat náttúruskipti þess stóra svatis. Á undanfösum íssum hafa grástéppuveitas andúst þat mjög eins og vitas og er svo komit að fléssum er ljóst að þat verður að spyrna vit fötum. Stóris hlutas þess svatis

sem min er að veðma þou undirleggingu metabrossum
 fosi vosi og fram eftir sumari. Viðat er að oft hafur
 net glatast og því hefur ákveðið um virstandi "drangumet"
 að rata á svæfinu. Þar er mikil landslaðpláss,
 en silnum hefur stöðfaldast. Virstist jafnvel hefur
 af sumum svæfum þar sem mikil var af konum íttus.
 Þstalan sýnist angljó's; meðin drepa kjoða og umgel
 meisa en hefur beundnað kjoðaveitas í látsuun gerða.

Þá ~~þ~~ valdu áhrif veisama á fugla lífið virkilega óþyggjum.
 Framhald á þessu getur á engum hátt samrýmt tilgangi
 þessra laga sem min er að selja. Virstuun vestur þvi af
 selja stóttus áttus en í ferkasa þefni er komið. Þis
 er þvi um virsteramt mál að rata og misnumandi
 heysummi, en engum vestur þvi til heysbota, þegar
 fram í saktis, að varanleg spjöll hljóti af veisumum.
 Þvi er þar heysnumamál allra að á málina vestu
 selit af fullu samræði, min vilt lagasetningu.

Til bota gæði vesit að skytta veisidina, takmaska
 metafjölda, binda veisileggi^{ru} heimamann o.s.frv.

Virstandi atavörpit vasi til málilla bota af veititinni
 vasi elti lengi en fosi 20. maí - 20. júlí.

Og að sitassa; framkvæmd laganna og umsjón mið
 svæfin vestu sem allra líttust í vöfum, skrifati skilt
 semu mussi í höf og um sigla í höndum heimamanna.

Þvið er lítt beinir og brestningu, þar sem hefur er,
 en virstuþöfum ella. Fasa elti hefur í reppingar miðan
 heftis um að festast í sessi.

Veisubáddi hlumindajanta þarf nauðsynlega að gefa

Smi →